

Derfor har vi valgt Conservation Agriculture

Hør 14 landmænds erfaringer med den nye driftsform Conservation Agriculture - som de især har valgt for at spare tid og penge, og for at få en sundere jord.

Af Merete Hattesen

»Merindtjeningen i Conservation Agriculture (CA) ligger i besparelsen. Etableringstiden er halveret, og brændstofbesparelsen er på 15-30 liter pr. ha. Slidtagen på redskaberne er minimal. Og så skal der investeres i færre maskiner«.

Sådan begrunder 14 danske landmænd deres overgang til CA. Halvdelen er gået all-in, og resten kun delvist, fortæller Annette Vestergaard fra Seges, som præsenterede deres erfaringer på Plantekongressen.

Conservation Agriculture stiger eksplosivt

- Driftsformen Conservation Agriculture (CA) går sin sejrsgang over hele verden - og udgør nu 250 mio. ha (mod knap 20 mio. ha i 1990). Størst i Sydamerika og USA. I Danmark praktiseres red. jordbearbejdning på 380.000 ha. 10 pct. af det såes direkte.
- I Danmark er der endnu ikke ret mange forsøg med CA. Derfor har Annette Vestergaard fra Seges i stedet interviewet 14 danske landmænd, der helt eller delvist praktiserer CA, for at høre om deres erfaringer. Dem præsenterede hun på Plantekongressen.

Ifølge landmændene er udbyttet som gennemsnit uændret. Måske lidt lavere de første år. Men ingen har oplevet store nedgange i udbyttet.

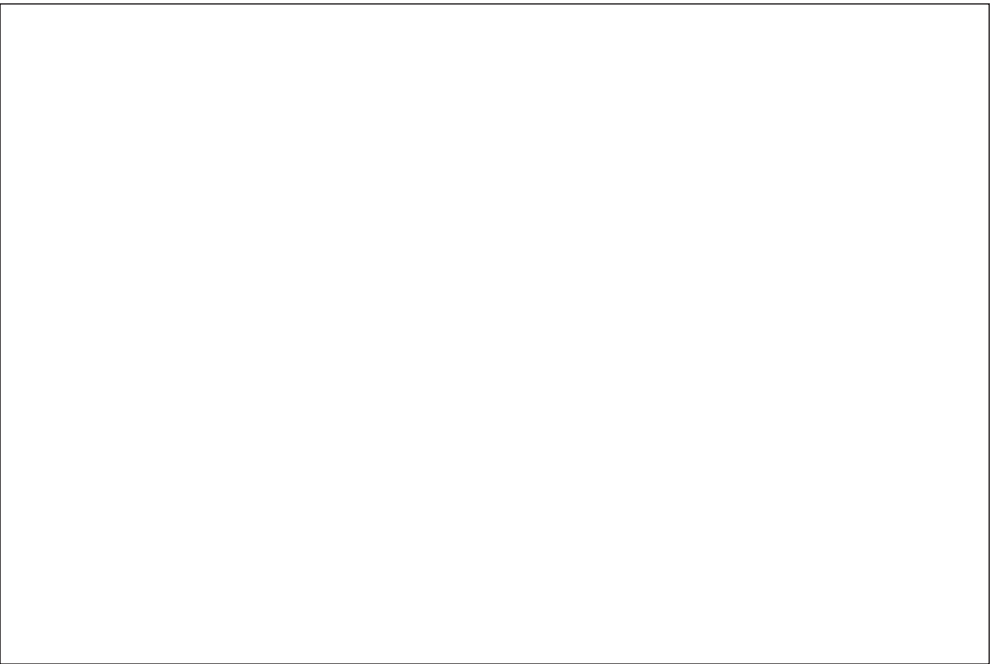
»Landmændene har opnået mange gevinster ved at gå over til CA, fortæller Annette Vestergaard. De fremhæver selv en bedre jordstruktur, jævne marker, bedre vand- og luftskifte i jorden, mindre erosion og mere liv i marken. Jorden afdræner bedre og tørrer heller ikke så hurtigt ud.

De har dog også udfordringer. De største er snegle og en jævn fordeling af halm på marken, som er vigtigt for at få en god etablering af afgrøden.

Tand eller skiveskær

Etablering foregår med direkte såning uden jordbearbejdning. Nogle bruger halmstrigle til at sprede halmen, andre ikke.

»De fleste begynder CA med

en såmaskine med tandskær. Det er ofte den nemmeste start, da en tand altid kan placere frø i jordkontakt, uanset halmrester. Tanden løsner jorden lidt, og det kan nogle lide. Især i starten, for jo længere tid man praktiserer CA, jo flere skifter til skiveskærmaskiner, som slet ikke roder i jorden. Skiveskær er dominerende hos dem, der har valgt 100 pct. CA«, fortæller hun.

Mange oplever mindre ukrudt end ved reduceret jord-

bearbejdning med harvning. Det værste er rodukrudt, fordi det ikke generes af maskiner.

Deres forbrug af svampemidler er status quo. Men de bruger meget mindre insektmiddel end før pga. flere nytedyr og færre bladlus.

Lidt om landmændene

De 14 landmænd dyrker fra 90 til 2.200 hektar med et snit på 480 ha. Udover korn og raps, dyrker de specialafgrøder som kartofler, frøgræs, spinat, gryn-

»Landmænd, der går over til CA, udvikler sig til de rene jordnørd. De skifter fra et system med fokus på maskiner til ét med fokus på jordspyd, spade og sund jord«.

havre og fremavlskorn. Jordtyper varierer fra JB 1, 3, 4, 5, 6, 7 til 11. Kvæg-, svine- og plante-

De 14 landmænd opremser deres motivation for skiftet til CA med lavere etableringsomkostninger, mindre tids- og brændstofforbrug, sundere jord - og et ønske om at bevæge sig videre.

avlsbrug er alle repræsenteret. Fælles for dem er, at de vægter stærke efterafgrødeblandinger med N-fikserende arter højt.

Sådan kommer du i gang

»Start med en mark i god kondition, som har organisk materiale i overjorden og ingen kompakte lag. God afdræning er en betingelse for succes. Du kan f.eks. starte efter en vellykket efterafgrøde. Også et godt sædskifte er vigtigt«.

Sådan lyder rådene fra de 14 landmænd til dem, der har lyst til at gå i gang med CA.

80 pct. af de 14 har skiftet såmaskine undervejs. Derfor anbefaler de, at man starter med at låne eller leje, før man selv køber ny såmaskine. Har man specialafgrøder eller andet udfordrende, kan man starte med en delvis omlægning og bruge plov eller harve der, hvor det er nødvendigt. Og så skal man lære at have is i maven, så man ikke laver skader i marken. For de er svære at reparere, sammenfatter Annette Vestergaard de 14 landmænds råd.